

Landstingsdirektörens rapport

Säker vård	2
PRIO- dialog.....	4
Samverkan mot våld i nära relation	5
Förbättringsarbete	6
Rapport från Folkhälsocentrum	8
Rapport från Regionala utvecklingsavdelningen	8
Rapport från division Kultur och utbildning.....	12

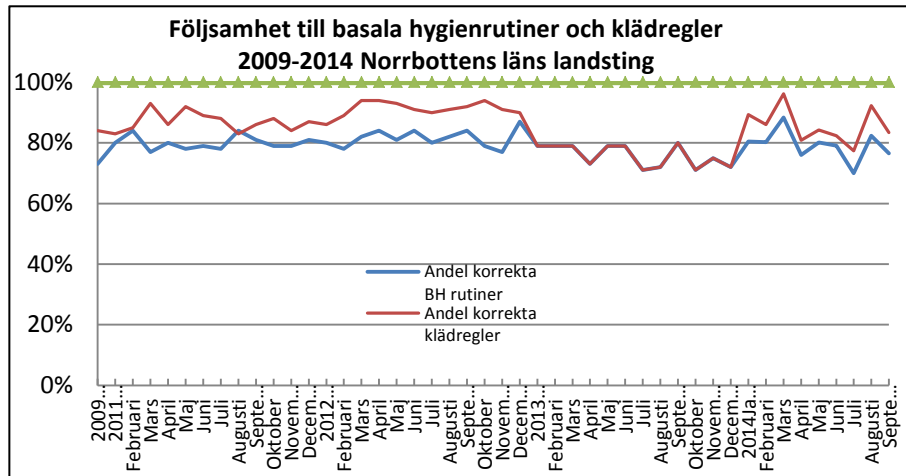
Säker vård

Patientsäkerhetsöverenskommelsen 2014

Patientsäkerhetsöverenskommelsen mål är att gradvis minska antalet vårdskador. Inför 2014 har ambitionsnivån i överenskommelsen höjts. Utvärderingen av de grundkrav och indikatorer som Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) ansvarar för, visade att Norrbottens läns landsting har klarat fyra av de fem grundkraven samt fem av sex indikatorer. Sammanlagt tio av 21 landsting klarade detta. Utvärdering av grundkrav 1 och indikator 2 handläggs av Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten som ännu inte lämnat besked om utfallet för 2014.

Följsamhet till hygienrutiner och klädregler

Varje månad mäts i öppen- och slutenvård följsamhet till Socialstyrelsens föreskrifter om klädregler och basala hygienrutiner (SOSFS 2007:19). Detta är ett viktigt led i att minska smittspridningen för att på så sätt minska antalet vårdrelaterade infektioner. Målet för landstinget är att nå 100 procents följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler.

Under hösten 2014 noteras ett något förbättrat resultat jämfört med våren 2014. Landstinget når dock inte målet 100 procent. För att höja engagemanget och öka följsamheten har en inspirationsdag för hygienobservatörer i länet genomförts den 18 november med 148 deltagare.

Folktandvården kommer att påbörja mätningar av följsamhet med målet att mäta inom alla verksamheter. När Folktandvården mäter i full skala genomförs mätningar inom samtliga verksamheter i landstinget. Vikten av att synliggöra resultaten på alla nivåer är en framgångsfaktor samt ett engagerat ledarskap som efterfrågar resultat.

Infektionsverktyget

Vårdrelaterade infektioner som behandlas med felaktiga eller onödiga antibiotikaordinationer, hör till de största patientsäkerhetsproblemen i dagens hälso- och sjukvård.

2010 fattades beslut om att utveckla och införa en nationell lösning för registrering, bearbetning och återkoppling av information om vårdrelaterade infektioner och antibiotikaordinationer – Infektionsverktyget. Syftet med införandet av Infektionsverktyget är att minska förekomsten av vård-

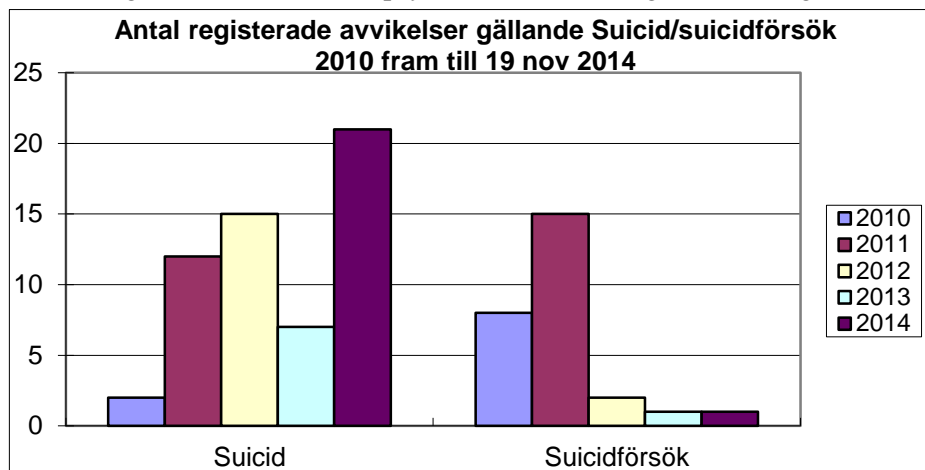
relaterade infektioner (VRI) och att motverka felaktiga antibiotikaordinationer. Målet är att Infektionsverktyget ska vara ett stöd för registrering och analys av vårdrelaterade infektioner och antibiotikaordinationer. Införande av Infektionsverktyget förväntas ge ökad följsamhet till rutiner för förebyggande åtgärder och till rekommendationer om antibiotikaordinationer.

Infektionsverktyget är nu breddinfört i landstinget och är integrerat med VAS och är därför smidigt och enkelt att hantera. När utbildningar i rapportuttag är genomförda kommer Infektionsverktyget att ge landstinget möjligheter att följa andelen vårdrelaterade infektioner över tid och det aktuella infektionsläget. En slutrapport är överlämnad till processägaren-med frågeställningar och förslag på fortsatt förvaltning.

Suicid

En Lex Maria-anmälan ska göras om en patient i samband med undersökning, vård eller behandling eller inom fyra veckor efter vårdkontakt begått suicid.

Under 2014 har noterats ett ökat antal självmord i anslutning till vård och behandling. Det är främst inom psykiatrin och i kustregionen ökningen ses.

Samtliga fall som är Lex Maria-anmälda utreds och skickas till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). När beslut kommit från IVO ska en uppföljning av ärendena ske av landstinget. Detta för att analysera eventuella gemensamma bakomliggande orsaker.

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) tillsyns återföring och dialog

Den 15 oktober var representanter från norra regionens landsting inbjudna till dialog med tillsynsmyndigheten IVO avdelning nord. IVO informerade bland annat om prioriterade riskområden som identifierats där egeninitierad tillsyn kommer att ske 2015. Nedan beskrivs de områden som kommer att granskas.

- Samverkan och vård- och omsorgskedjan. Med särskilt fokus på:
  - Informationsöverföring och kommunikation mellan aktörer
  - Oklara ansvarsförhållanden mellan aktörer
  - Otydliga eller skiljande avtal och riktlinjer mellan aktörer
- Kompetens och personalrelaterade problem. Med särskild fokus på:
  - Kunskapsbrister hos personal som inte kompenseras
  - Brister i ansvars- och arbetsuppgiftsfördelning mellan yrkesgrupper

- Brist i kontinuitet, särskilt hyrläkare och korttidsvikarier inom primärvården
- Chef- och ledarskap

Regional konferens om vårdrelaterade infektioner

Den 28 oktober medvekade några medarbetare från landstinget i en regional konferens om vårdrelaterade infektioner (VRI). Konferensen var anordnad av SKL och ägde rum i Umeå. Utgångspunkt för konferensen var den studie som genomförts i SKLs regi och som resulterat i en rapport som beskriver framgångsfaktorer i arbetet med att minska antalet vårdrelaterade infektioner.

PRIO- dialog

Den 29 oktober besöktes länet av Anders Printz Socialdepartementet, Mikael Malm Sveriges Kommuner och Landsting och Nina Frohm Socialstyrelsen för en dialog om regeringens PRIO- satsning (Plan för Riktade Insatser inom Området psykisk ohälsa).

Målgrupp för dialogen var personer med ledningsansvar eller annan strategisk roll i hälso- och sjukvården, socialtjänsten och skolan, förtroendevalda med ordförandeuppdrag eller motsvarande i landstinget och länets kommuner. Dessutom deltog representanter för patient- och brukarorganisationer inom området psykisk ohälsa.

Bakgrunden till PRIO är att personer med psykisk ohälsa ska ha samma tillgång till en jämlik, kunskapsbaserad, säker och tillgänglig vård och omsorg av god kvalitet som personer med somatisk ohälsa. Återkommande nationella uppföljningar och utvärderingar indikerar att denna målsättning inte återspeglas när det gäller målgruppens nuvarande situation.

Det finns tecken på att den psykiska ohälsan har ökat sedan början av 1990-talet. Detta visar sig bland annat genom ökade sjukskrivningstal för psykisk ohälsa, som idag är den vanligaste sjukskrivningsorsaken, och ökad efterfrågan på vård.

Omkring 5-10 procent av befolkningen bedöms lida av tillstånd som kräver psykiatrisk behandling. Idag finns också flera oroande trender bland barn och unga. En ökande andel ungdomar upplever stress, huvudvärk, ångest, sömnbesvär och svårigheter att hantera vardagen.

Under perioden 2012-2016 har särskilt två målgrupper prioriterats:

- Barn och unga
- Personer med omfattande eller komplicerad psykiatrisk problematik

Vid dialogmötet redovisades data över landstingets och kommunernas resultat när det gäller behovsinventeringar, läkemedelsanvändning, vårdtillfällen, slutenvård, boende, försörjningsstöd och skolresultat för olika grupper.

Olika utvecklingsaktiviteter som länet deltar i redovisades också och patient- och brukarorganisationers viktiga roll underströks särskilt.

Vikten av långsiktigt ansvarstagande och helhetsperspektiv poängterades och hur de olika aktörerna (hälso- och sjukvård, socialtjänst och skola) var och en för sig och tillsammans kan möta ökad psykisk ohälsa utifrån sina respektive uppdrag. Att utgå från den enskildes behov och inte från ett organisationsperspektiv ska vara utgångspunkten för insatserna.

Inom ramen för PRIO finns två Grundkrav och ett antal prestationskrav som riktar sig till landstinget och länets kommuner när det gäller insatser till de två ovan nämnda målgrupperna. Samlade uppgifter har rapporterats till Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och Socialstyrelsen kommer att meddela beslut under december månad.

Samverkan mot våld i nära relation

Internationellt, inom EU, nationellt och lokalt pågår arbetet för att förebygga våld, hjälpa och stödja våldsutsatta samt att på sikt avskaffa våld i nära relation.

Det nationella arbetet mot våld

Nationellt pågår en rad olika arbeten för att förebygga och avskaffa våld i nära relation. I februari i år beslutade regeringen att en ”Nationell strategi för att nå målet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra” ska tas fram.

Ett första delbetänkande ”Ett jämställt samhälle fritt från våld, Utvärdering av regeringens satsningar 2010-2014”, SOU 2014:71, överlämnades till Utbildningsdepartementet den 17 oktober i år. Uppdraget ska slutredovisas senast den 29 maj 2015.

Våld i nära relation – en folkhälsofråga

Den 27 juni i år lämnade den nationella samordnaren mot våld i nära relationer, Carin Götblad sitt betänkande till regeringen, SOU 2014:49. I uppdraget har bland annat ingått att samla och stödja berörda myndigheter, kommuner, landsting och organisationer för att öka effektiviteten, kvaliteten och långsiktigheten i arbetet mot våld i nära relationer.

I utredningen föreslås bland annat att arbetet med våldsutsatta kvinnor ska underlättas, fokus ska riktas mot våldsutövare, insatser för barn som lever i våld ska förbättras, bättre nationell struktur ska införas och vissa lagändringar.

Ny föreskrift och vägledning från Socialstyrelsen

Den 1 oktober trädde Socialstyrelsens föreskrift om Våld i nära relation i kraft, SOSFS 2014:4. I föreskriften anges bland annat att vårdgivare måste ha rutiner för hur anmälningsskyldigheten ska säkerställas vid misstanke eller kännedom om att barn far illa.

Den 15 oktober presenterade Socialstyrelsen ”Att vilja se, vilja veta och att våga fråga – vägledning för att öka förutsättningarna att upptäcka våldsutsatthet”. I vägledningen rekommenderar Socialstyrelsen att mödrahälsovården ställer rutinfrågor om våld och att alla kvinnor som söker psykiatrisk vård bör tillfrågas om sina erfarenheter av våld. Man rekommenderar även att frågan om våld tas upp i samtliga ärenden inom barn- och ungdomspsykiatrin.

Nationellt centrum för kvinnofrid, NCK

NCK vid Uppsala universitet är Sveriges expertcentrum för kvinnofrid och arbetar på regeringens uppdrag med att höja kunskapen på nationell nivå om mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer. NCK driver även den nationella stödtelefonen ”Kvinnofridslinjen”.

Norrbottnens arbete mot våld i nära relation

I länet har delar av arbetet samordnats av Länsstyrelsen medan andra delar har samordnats via Kommunförbundet och länsamordnaren för samverkan mot våld.

Till de aktiviteter som genomförts under året och där landstinget medverkat hör en rad utbildningar, revideringar och uppdateringar av länsgemensamma samverkansdokument och överenskommelser samt uppdraget att ta fram ett förslag till ett ”Skyddat boende med hög säkerhet”. Länsamordnaren har även ansvarat för att hålla webbplatsen ”Samverkan mot våld.se” uppdaterad och aktuell.

Landstingets arbete mot våld i nära relation

Det landstingsinterna arbetet har framförallt handlat om att förvalta och uppdatera det gedigna arbete som redan är gjort för ett systematiskt arbete mot våld i nära relation.

Frågor om våld i hälsosamtalen

Sedan årsskiftet erbjuder primärvården hälsosamtal till alla 30, 40, 50 och 60 åringar. I den enkät som ligger till grund för hälsosamtalen finns frågor om våld och våldsutsatthet.

Webbutbildningar, landstingsgemensamma överenskommelser, anvisningar och rutiner På landstingets Insida, under A-Ö, V-våld i nära relation, finns länkar till VIS, vårdens informationssystem och webbutbildningar. I VIS finns gemensamma och lokala överenskommelser och rutiner och via webbutbildningarna kan hälso- och sjukvårdspersonal enkelt träna sig i att ställa frågor om våld.

Förbättringsarbete

Stipendium till minne av Elisabeth Holmgren

För tredje året i rad har landstingets stipendium till minne av Elisabeth Holmgren utdelats. Stipendiet gick till Iris Mukkavaara för hennes magisterarbete ”Young women’s experiences after a late abortion”. Stipendiet delades ut vid Luleå tekniska universitets årliga promoveringshögtid i november.

En jury av sakkunniga har bedömt ansökningarna utifrån fastställda kriterier. Personen ska vara anställd inom Norrbottens läns landsting. Personen ska ha deltagit i ett forskningsprojekt eller gjort ett examensarbete på magisternivå med anknytning till Luleå tekniska universitet. Arbetet ska på ett tydligt sätt bidra till förbättring av verksamheten och vara till nytta för patienten.

Juryns motivering var följande:

”Iris har i sitt magisterarbete intervjuat unga kvinnor om deras upplevelser av att genomgå en abort efter graviditetsvecka 12. Arbetet visade att det fanns förbättringsmöjligheter vad gäller kontinuitet, information och professionell omvårdnad/bemötande.

Resultaten från intervjuerna används i den fortsatta utvecklingen av abortrådgivning, tillgänglighet och lokala rutiner. En ansvarig barnmorska handlägger numera hela abortprocessen, från telefonsamtal till mottagningsbesök och uppföljning inklusive preventivmedelsrådgivning. Den sammanhållna processen bidrar till god omvårdnad med hög patientsäkerhet, god tillgänglighet och kontinuitet. Magisteruppsatsen har omarbetats till en artikel och publicerats i en vetenskaplig tidskrift. Iris arbete har både klinisk

och teoretisk relevans och visar på betydelsen av samverkan mellan landsting och universitet”.

Som landstingsdirektör arbetade Elisabeth Holmgren för att bygga broar mellan akademien och landstingets verksamhet inom områdena förbättringskunskap, utbildning och forskning. Syftet med stipendiet är att stimulera till kunskapsutveckling i samverkan mellan landstinget och Luleå tekniska universitet. Stipendiet är på 25 000 kronor. I år hade 6 ansökningar kommit in.

Juryn består av Mai Lindström, Luleå tekniska universitet, Staffan Sarbäck, Luleå tekniska universitet, Lars Olofsson, Karin Zingmark, Norrbottens läns landsting samt landstingsdirektören som tillika är juryns ordförande. Förbättringsstrategen ansvarar för stipendieprocessen.

Ledarutveckling, förbättringsarbete

Inom ramen för landstingets ledarutvecklingsprogram har seminarier om förbättringskunskap och förbättringsarbete genomförts. Deltagarna har varit chefer från olika verksamheter i landstinget samt ST-läkare. Syftet med seminarierna är att deltagarna ska få kunskaper i förbättringsarbete för att leda och stödja förbättringsarbetet i den egna verksamheten och i samverkan med andra. Som ledare handlar det om att gå före, ge förutsättningar, få igång ett systematiskt förbättringsarbete i vardagen och följa upp resultat. ST-läkaren ska ha kunskap och kompetens i evidensbaserat förbättrings- och kvalitetsarbete. Målet är att kunna initiera, delta i och ansvara för kontinuerligt systematiskt förbättringsarbete med betoning på helhetsperspektiv, patientsäkerhet, mätbarhet och lärandestyrning för att kritiskt kunna granska och utvärdera den egna verksamheten.

Kunskapsstyrning med fokus på vårdprocesser

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete ska användas för att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet samt planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten. Med hjälp av processer och rutiner samt ett systematiskt förbättringsarbete ska verksamheten uppnå god kvalitet.

Processerna löper som en röd tråd genom verksamheten. Man kan synliggöra den röda tråden genom att systematiskt följa kundernas väg genom systemet och studera hur deras behov tillfredsställs. Processerna kan användas som ett verktyg med vars hjälp man kan analysera hur man arbetar, för att sedan förbättra det.

I landstingets mål för en säker och kunskapsstyrd verksamhet anges som framgångsfaktorer att verksamheterna har identifierade och dokumenterade huvudprocesser. Processer ska kartläggas, dokumenteras och målsättas enligt värdekompassen.

En framgångsrik kunskapsstyrning sätter patienternas behov samt resultat ur ett patientperspektiv i förgrunden för ledningsarbetet. Därför är ledningens fokus på resultat i ett vårdprocessperspektiv grundläggande för en reell kunskapsstyrning. Processerna måste kunna mätas och beskrivas för att kunna följas och utvecklas.

Divisionerna har i uppdrag att identifiera och dokumentera sina huvudprocesser enligt värdekompassen. Varje process ska ha en processledare och en tvärprofessionellt sammansatt processgrupp som träffas regelbundet. Gruppen ska årligen presentera en rapport som beskriver om målen nås,

vilka förbättringsarbeten som pågår och vilka beslut som eventuellt behöver fattas i linjeorganisationen för att stötta processen.

För arbetet med vårdprocesser behöver stöd till verksamheterna utvecklas. En utbildning för processledare, verksamhetsutvecklare och andra personer som kan stödja arbetet med vårdprocesser kommer att genomföras.

Rapport från Folkhälsocentrum

Utveckling av verktyg för elevhälsosamtal

Hälsosamtalet i skolan är en årlig enkätundersökning som görs i samband med skolsköterskans ordinarie hälsosamtal med elever i förskoleklass, årskurs fyra, sju och gymnasiet första år. Datamaterialet gör det möjligt att följa utvecklingen av barns hälsa, levnadsvanor och välmående i länet och är resultatet av ett samarbete sedan några år tillbaka mellan Norrbottens läns landsting och skolsköterskorna i Norrbottens kommuner.

Under året har ett stort utvecklingsarbete genomförts för att förbättra kvalitén och se till att alla säkerhetskrav är uppfyllda vid registreringsförfarandet och vid behandling av elevhälsouppgifter. Den årliga rapport om skolbarns hälsa och levnadsvanor som normalt sett utkommer under hösten är framflyttad till våren 2015. Redan i december finns dock uppgifter tillgängliga i tabellform på nll.se/folkhalsa.

Projekt för att främja och stärka barn och ungas psykiska hälsa

Projektet har pågått sedan 1 augusti 2014. Ett stort arbete har lagts ned på att kartlägga samverkansmöjligheter i de två utvalda pilotkommunerna, Boden och Haparanda. Det har bildats styrgrupper i pilotkommunerna samt en lokal styrgrupp i Luleå. Samtliga representanter företräder verksamheter som på olika sätt arbetar med barn och unga. Projektet går under benämningen ”SAM” som står för Samverka, Agera, Motivera.

SAM-projektet kraftsamlar för att förebygga psykisk ohälsa hos barn och unga i Norrbotten 0-20 år och verkar för att öka förståelse, kompetens och samverkan samt för att motivera fler att lyfta frågorna kring psykisk hälsa.

Projektet agerar för alla Norrbottningars rätt till en gott liv och för att varje ung människa, oavsett vem den är, ska ses som betydelsefull. För att bryta den negativa utvecklingen som råder i länet kring den psykiska ohälsan bland barn och unga krävs att vi kompletterar våra insatser för personer som redan drabbats av psykisk ohälsa med förebyggande insatser. Ett arbete som bygger på god samverkan mellan aktörer.

SAM-projektet stöttar också det pågående livsstilsprojektet, ”HEL”, på Björknäs gymnasium i Boden. I nuläget planeras två öppningskonferenser som kommer att arrangeras under januari i respektive pilotkommuner. Dessa öppningskonferenser kommer att fungera som inspirationsdagar och startskott för att visa att projektet dragit igång på allvar. Redan nu har SAM-projektet spridits i olika media, bland annat genom inslag via Norrbottens Kuriren och genom Sveriges Radio, P4 Norrbotten.

Rapport från Regionala utvecklingsavdelningen

Morgonrock

Rekryterar du som vanligt eller för framtiden?

Vid frukostseminariet Morgonrock den 10 oktober föreläste Linus Zackrisson om framtidens rekrytering. Kan arbetsgivare fortsätta med vanlig

traditionell annonsering eller måste de tänka nytt och använda sociala medier?

Zachrisson gav svar på flera frågor kring rekrytering. Sociala medier används alltmer som rekryteringsverktyg, och är ett billigt och effektivt sätt att rekrytera för att det ger snabb och bra spridning. Sociala medier används idag av de flesta stora företag men även kommuner och landsting kompletterar vanligt traditionell annonseringen i print eller på webb. Fördelarna med den här typen av rekrytering är att det blir mindre administration, ger snabb spridning och når med relativt liten ansträngning många.

Sverige som omställningsland 1920-2050

Vid frukostseminariet Morgonrock 14 november föreläste Kristian Skånberg om framtidens ekonomi utifrån en historisk analys. Ekonomin ska vara hållbar, grön, resurseffektiv, energieffektiv och cirkulär. Men vad menas med alla begrepp och vad innebär de egentligen?

Kristian Skånberg visade exergidiagram av hur Sveriges naturresurser omvandlas till tjänster och varor som konsumerats i Sverige vid olika tidpunkter. Diagrammen beskrev den totala mängden potentiellt arbete i ett system i en viss omgivning. År 1920 var systemet för att omvandla naturresurser till tjänster och varor relativt litet, medan förlusterna för omvandlingen var mycket större 1980 och 2010.

Den industriella revolutionen innebar införande av omfattande system för att leverera tjänster och varor till konsumenterna. Skånberg lyfte fram bilen som exempel och de system samhället kräver för det. Diagrammet från 2010 visade att Sverige den senaste tiden drivit en mer hållbar utveckling, bland annat genom att användningen av fossila bränslen minskat betydligt från 1980.

Haparandabanan

För att utveckla persontrafik på Haparandabanan pågår förberedande arbete för att bland annat bygga station/plattform i Kalix samt åtgärder vid befintlig station i Haparanda. Projektet avser även att utveckla en anslutning till det finska järnvägsnätet och ett samarbete med Finland pågår. Trafikstart är planerat till tidigast 2017.

Fonden för ett sammanlänkat Europa medfinansierar projekt med koppling till TEN-T nätet. Haparandabanan är en del av den Botniska korridoren som ingår i TEN-T core network. För projektet har två projekt-PM för CEF-utlysning 2014 lämnats in till Trafikverkets sekretariat för CEF-Transporter. Ett projekt-PM avser CEF-finansiering för studier såsom utredningar samt planer, projektering och bygghandlingar. Ett annat projekt-PM avser finansiering för fysiska åtgärder.

Projekt PM-en utgör underlag för regeringens bedömning av om ansökan huruvida CEF-finansiering kan godkännas, vilket krävs för att komma i fråga för finansiering. En slutlig ansökan, tillstyrkt av regeringen, skickas in till EU senast 26 februari.

Transportgruppsmöte CPMR Baltic Sea Commission

Transportgruppen i CPMR (Conference of Peripheral Maritime Regions) Östersjökommission genomförde 29 oktober 2014 ett arbetsmöte i Stockholm där transportgruppens fortsatta inriktning diskuterades.

Två viktiga aspekter för gruppen är: EU:s transportpolitik och demonstration av de regionala behoven. För att strukturera transportgruppens arbete ska en arbetsplan utarbetas för att klargöra viktiga nyckelfrågor för 2015-2016. Vid mötet framhölls det geografiska perspektivet och vikten av att arbeta med hela Östersjöområdet möjligheter och potentialer.

Gruppens informativa roll framhölls också, där huvudorganisationen CPMR är kanalen in i EU-systemet. Transportgruppens koppling till den Östersjökommissionens maritima grupp är viktig och förslagsvis ska gruppernas möten samordnas bättre framöver.

Ett annat förslag till utökat samarbete är att utveckla relationen med NDPTL, Northern Dimension Partnership on Transport and Logistics.

Vid mötet rapporterade Region Örebro om deltagandet vid Corridor Forum, vilket regioner utanför stomnätsskorridorerna inte var bjudna till. Örebro är en av regionerna längs den stomnätsskorridor som berör Östersjöområdet. Transportgruppens förslag är att Östersjökommissionen även fortsättningsvis ska arbeta för utvecklingen av den Botniska korridoren och att Malmbanan ska ingå som en del av stomnätet.

Fler delägare i BD pop AB

Ett arbete har pågått för att fler kommuner ska bli delägare i bolaget BD pop AB. Jokkmokk och Piteå kommuner har i sina respektive kommunstyrelser beslutat att bli delägare. Enligt överenskommelse vid bolagets bildande köper tillkommande kommuner i första hand av landstingets aktieandel och beslut om försäljning togs i landstingsstyrelsen 27 maj 2014 (§115).

Den 16 september 2014 undertecknades avtalen och det blev klart att landstinget överlåter och försäljer 7,5 procent av sin ägarandel till Piteå kommun och 2,5 procent av sin ägarandel till Jokkmokks kommun. Efter avyttringen äger landstinget 55 procent av BD pop AB. Övriga delägare är kommunerna i Luleå, Boden, Pajala, Älvsbyn, Överkalix och Övertorneå.

Förändringar i projekt

Ändring av budget i projektet The New Bothnian Corridor

Enligt medfinansieringsintyg daterat 11 juni 2014 (dnr 2579-11) beslutade landstinget i Norrbottens län att medfinansiera projektet The New Bothnian Corridor med totalt 70 000 kr för projekttiden 2014-06-01 – 2015-03-31.

Länsstyrelsen Västernorrland ansöker om att göra förändringar i budgeten med justeringar mellan kostnadsslagen. Anledningen till förändringar är att kostnaden för upphandling av konsult, för opartisk utvärdering av tidigare utfört arbete, har underskattats. Konsulten kommer även att se över projektets fortsatta genomförande från 2015.

En omfördelning i budgeten görs från kostnadsslaget ”Övriga tjänster” som omfattar annonser, trycksaker samt resor/boende till kostnadsslaget ”Köp av tjänst” för att täcka konsultkostnader. Landstinget beviljar omfördelning i budgeten under förutsättning att projektet strävar att uppnå förväntat resultat.

Förlängning av projektet 100 nya anledningar att besöka Swedish Lapland

Landstingsstyrelsen beslutade den 1 november 2012 (§216) att medfinansiera projektet ”100 nya anledningar att besöka Swedish Lapland” med maximalt 1 205 000 kr (Dnr 1621-12) under projekttiden 2012-09-05—2014-12-31.

Swedish Lapland Tourism Ek förening ansöker om att förlänga projekttiden till och med 2015-05-30 med oförändrad medfinansiering från landstinget.

Detta med anledning av att projektstarten blev fördröjd, samt att projekt-deltagarna befinner sig mitt i den sammanhängande vintersäsongen 2014/15 och de regionala marknadsaktiviteterna i projektet spänner över årsskiftet. Landstinget beviljar förlängd projekttid med oförändrad medfinansiering.

Förlängning av projektet Swedish Lapland 2014 - från ord till handling

Landstingsstyrelsen beslutade den 11 december 2013 (§260) att medfinansiera projektet ”Swedish Lapland 2014- från ord till handling” med maximalt 3 800 000 kr (Dnr 2031-13) under projekttiden 2014-01-01—2014-12-31.

Swedish Lapland Tourism Ek förening ansöker om att förlänga projekttiden till och med 2015-04-31 med oförändrad medfinansiering från landstinget. Detta med anledning av att ett flertal projektaktiviteter kommer att vara under genomförande över årsskiftet och därmed även projektadministrationen. Landstinget beviljar förlängd projekttid med oförändrad medfinansiering.

Förlängning av projektet Lågmält och högljutt

Landstingsstyrelsen beslutade 26 september 2013 (§191), i och med utlysningen av regionala utvecklingsmedel till ungas inflytande, att medfinansiera projektet ”Lågmält och högljutt” med maximalt 319 000 kr (Dnr 1500-13) under projektperioden 2014-01-01—2014-12-31.

Edit Media ansöker om att förlänga projektperioden till och med 2015-06-31 med oförändrad medfinansiering från landstinget med anledning av att projektet inte ännu fått tillräckligt med utrymme av deltagande skolor, något som förväntas under år 2015.

Landstinget beviljar förlängd projekttid med oförändrad medfinansiering.

Omvärldsbevakat

Partnerskapsöverenskommelsen klar

EU:s sammanhållningspolitik genomförs i programperioder om sju år och omfattar cirka 325 miljarder euro för åren 2014-2020, vilket motsvarar ungefär en tredjedel av EU:s totala budget.

EU:s ambition att bidra till ekonomisk, social och territoriell sammanhållning har stor betydelse för den regionala utvecklingen i norra Sverige. Ett av för Norrbotten viktigaste politikområden är EU:s gemensamma regionala tillväxtpolitik. Sammanhållningspolitiken, som den också kallas, syftar till att minska regionala skillnader och ojämlikhet mellan människor i EU.

Avtalet mellan Sverige och Europeiska kommissionen som reglerar de EU-medel Sverige får under 2014-2020, är nu färdigförhandlat och underskrivet. Sammantaget omfattar avtalet satsningar på 67 miljarder kronor för att uppnå EU2020-målen om smart och hållbar tillväxt för alla, varav cirka 2 miljarder går till Norr- och Västerbotten via EU:s regionalfondsprogram.

Avtalet omfattar:

- Landsbygdsprogrammet (36 miljarder kronor)
- Regionalfondsprogrammet (16 miljarder kronor)
- Socialfondsprogrammet (13 miljarder kronor)
- Havs- och fiskeriprogrammet (ca 1,5 miljarder kronor).

De glest befolkade regionerna i norra Sverige och nordöstra Finland har en särställning i EU och får även denna programperiod en så kallad gleshetsbonus. För Norrbottens och Västerbottens del innebär det 2 miljarder istället för 1 miljard i strukturfondsmedel för åren 2014-2020 som kommer användas till innovationsutveckling, bredband, utveckling av små och medelstora företag samt hållbara transport- och infrastruktursatsningar.

Utvecklingsförutsättningarna skiljer sig mellan stora städer och glesbygd. Norrbottens läns landsting bedriver därför genom Europaforum Norra Sverige en ständig informationskampanj för att behålla särställningen i EU. I den nya regeringen ligger det svenska ansvaret för EU:s sammanhållningspolitik hos landsbygdsminister Sven-Erik Buchts från Haparanda, Norrbotten.

Rapport från division Kultur och utbildning

Den gemensamma kulturberedningen mellan landstinget och Kommunförbundet, genomförde två intensiva dagar 2-3 oktober med föredrag och diskussioner. Medverkade gjorde bland andra Christer Gustafsson, Uppsala universitet, om undersökningar gällande kreativa kraftfält, Gunhild Stensmyr, Konsthall Tornedalen, Birgitta Marcusson, länsbibliotekschef och Marita Mattson Barsk, bibliotekschef Haparanda. Det skedde också en genomgång av aktuellt i kulturlivet i Norrbotten och på nationell nivå samt av den nya kompletteringen för 2015 av Kulturplanen 2014- 2016.

Den 2 december besökte landshövdingen Kalix naturbruksgymnasium. Mängder av besökande ungdomar från olika håll i Norrbotten var också inbjudna denna dag,

Sveriges kommuner och landsting, genomförde sin stora kulturkonferens i Umeå 6-7 oktober under temat ”Samverkan och kommunikation”.

Divisionschefen medverkade med ett anförande om landstingets kulturverksamhets samverkansformer och nationellt uppmärksammade sätt att bedriva flernivåstyrning.

Ett samtal genomfördes med Sara Larsson ordförande i giron sami teater, för att få djupare kunskap om det förslag som formulerats om förändring av organisation och hemvist. Medverkade gjorde även Mikael Törmä, strateg nationella minoriteter.

Den 26 oktober medverkade divisionschefen tillsammans med landstingsstyrelsens ordförande i Kulturskolornas stora framtidskonferens. Divisionschefen förmedlade innehållet i Norrbottens kulturplan kopplat till kulturskolornas verksamhet.

Samma eftermiddag hölls ett Samråd med representanter för de nationella minoriteterna och för landstinget med Kent Ögren som ordförande. Detta samråd gällde även sjukvårdsfrågor och informationsfrågor förutom kultur.

Norrbottensmusiken

Barnproduktionen *Doktor Kling* avslutade under oktober sin rekordlånga turné till skolor i länet efter hela 47 föreställningar. Offentliga föreställningar gavs i Boden och Kiruna. Barnproduktionen *Abdou och Aron* fortsatte med del två på sin turné med afrikansk musik och dans till skolor i länet.

Bygdegårdsföreställningen *Som vi skrattat där i bönhuset* gjorde föreställningar i Seskarö och Hedenäset.

Norrbotten Big Band genomförde sin skolturné *Poesimelodi*, där dikter skrivna av barn, tonsatta av elever på Kulturskolorna i länet och arrangerade

av musiker ur storbandet blev till storbandsjazz. Britta Bergström var konferencier och sångerska under turnén. Poesimelodi är ett samarbete med Länsbiblioteket och Kulturskolorna i Norrbotten.

Arctic Light hade repetitionshelg 17-19 oktober på Framnäs inför de kommande 10-års jubileumskonserter. AYJO hade repetitionsläger 29-31 oktober. De gav även en lunchkonsert i Kulturens hus på fredagen, under ledning av Norrbotten Big Bands förre konstnärlige ledare amerikanen Tim Hagans. I samband med konserten var det också skivrelease av AYJOs nya cd *Alla ord* med Karolina och Malin Almgren.

Norrbotten NEO framförde söndagen den 26 oktober sitt program Echoes of Autumn, som innehåller ny musik av bland andra Henrik Strindberg och Kaija Saariaho, på Konserthuset i Stockholm och hade turnéstart den 30 oktober i Gällivare för programmet *Cembalo Paradiso*. Italienska cembalisten Anna Paradiso Laurin var solist i ett program från barock till nutid.

Norrbotten Big Band avslutade sin turné i länet, *Grandios dansk jazz-drottning* med danska sångerskan Caecilie Norby och basisten Lars Danielsson, med konserter i Boden, Piteå och Älvsbyn. Norrbotten Big Band deltog den 25 oktober på Uppsala Konsert & Kongress på trion Väsens 25-årsjubileum, där de spelade Väsens folkmusik i storbandstappning.

Den 13 oktober var det Seniorkonferens i Landstingshuset med flera hundra seniorer från hela länet som bjöds på föreläsningar kring temat Hälsa hela livet. Norrbottensmusiken presenterade höstens och vinterns konserterer med en nyframtagen broschyr och anordnade ”fiskdamm för fullvuxna” med musikaliska vinster.

Den uppmärksammade filmen *Jag stannar tiden*, där Norrbotten NEO spelat in musiken, hade Norrbottenspremiär på Kronan den 25 oktober. Filmen handlar om ryske fotografen Vladislav Mikosas liv från krigsfronten till Hollywood och är gjord av Luleåregissören Gunilla Bresky och Filmpool Nord.

Piteå Kyrkooperas nya opera, Hjärtats nycklar (baserad på biskopen Martin Lönnebos bok med samma namn och i samarbete med Svenska kyrkan i Umeå) uruppfördes i Umeå lördag den 4 oktober. Den har sedan framförts i Boden, Piteå, Kramfors och Sundsvall.

Norrbottens länsbibliotek

Den 15-17 oktober höll Solja Krapu skivverkstad i Jokkmokk, Vuollerim och Boden som en del av aktiviteten Polarbibblo på turné och Barnpoesiåret.

Poesimelodi med Norrbotten Big Band har turnerat i länet under oktober. (Se även ovan under Norrbottensmusiken). Konserter gavs i Luleå, Älvsbyn, Gällivare, Pajala, Piteå och Arvidsjaur under två veckor.

Länsbibliotekschefen medverkade vid invigningen den 25 oktober av den nya webbplatsen Kulturarv Norrbotten. Länsbiblioteket ingår i det ABMF-råd som varit stöd till projektledaren under uppbyggnaden av portalen. Biblioteken ingår i webbplatsen som en av länets kulturarvsinstitutioner.

Länsbiblioteket och Biblioteken i Norrbotten har under hösten planerat inför årets Barnboksveckor som började den 3 november och pågick under två veckor på de fysiska biblioteken och ytterligare 4 veckor på bokbussarna och Polarbibblo.se. Årets tema är ”Följ med på safari”.

Länsbibliotekschefen och bibliotekschefen i Haparanda medverkade vid kulturberedningen i Kalix den 3 oktober. Den nya bibliotekslagen

presenterades och behovet av att ta fram en regional biblioteksplan belystes. Bibliotekssamarbetet och läget för litteraturen i länet presenterades.

I början av oktober arrangerades Nordnorsk kulturkonferensen 2014 i Tromsø under temat litteraturpolitik. Maria Öman vid Länsbiblioteket medverkade under programpunkten ”Vad är en författare - vem är författare?” för att berätta om läget för den norrbottniska litteraturen och presentera webbplatsen Norrbottenslitteratur.se. Norrbotten deltog även i ett panelsamtal kring författarnas arbetsvillkor, litterär kvalitet och kompetens. Den 15-16 oktober träffades region- och länsbibliotekscheferna för ett möte inom föreningen Sveriges Länsbibliotekarier. Inbjudna till mötet var Staffan Forssell, generaldirektör, och Lotta Brilioth Biörnstad, koordinator vid Kulturrådet. Samtal fördes kring Kulturrådets arbete gentemot biblioteksområdet och läns- och regionbiblioteket samt kring deras läsfrämjande-uppdrag.

Norrbottens länsmuseum

Under oktober hölls en visning för 120 elever från Älvsbyn i museets lokaler, både på Björkskatan och i Centrum.

Museet har deltagit i Eid på Kulturens hus i Luleå med slöjdaktiviteter. Stickkafé hölls 26 oktober i samarbete med Norrbottens Hemslöjdsförening.

Den 9 oktober genomfördes en arkivkväll med tema *Val genom tiderna* med öppet hus i arkiv, bibliotek, bildarkiv och föremålssamlingar. Föredrag hölls av Tord Drugge med många års erfarenhet av internationellt valförrättande.

Med premiär den 11 oktober visas utställningen *Hemslöjden 130 år i Övertorneå* och utställningen *Radion 90 år i Norrbotten* visas på Piteå museum.

Den 11 oktober arrangerades en föreläsning med Jan-Erik Lundström om samisk samtidskonst med ett 40-tal besökare. Dagen därpå hölls ett fullsatt Afternoon Tea i museets kafé.

Den 20-21 oktober arrangerades en nätverksträff för politiker, allmänhet och Silvermuseet i Arjeplog om Norrbottensutställningen.

Filmen ISO, en fiktiv dokumentärfilm av konst- och arkitektkollektivet Uglycute, har visats i samarbete med länskonstmuseet. Filmen handlar om hur arkitektur upphandlas och vilka värden som blir styrande i denna process.

Den 24 oktober gick starten för projektet *Tomorrow:nexT* som är ett nätverk för ungdomar.

Webbplatsen *Kulturarv Norrbotten* har lanserats. Lanseringen var kulmen på ett ettårigt projekt finansierat Kulturrådet och Norrbottens läns landsting.

Den 28-30 oktober presenterades den egenproducerade barnteatern ”Hej Bacill, vad är det du vill?” i anslutning till utställningen *Hosta – en sjuk historia*. Sex fullsatta föreställningar gavs under dagarna tre, till en publik på sammanlagt mer än 300 barn och vuxna. Gruppvisningar för intresserade arrangeras regelbundet i anslutning till utställningen *Hosta – en sjuk historia*.

30 oktober arrangerades *Höstmys* med Halloweenkafé med tillverkning pumpalyktor och halloween-masker. Sammanlagt kom 1 150 besökare, därav många barnfamiljer.

Varje söndag under månaden arrangerades Barnens söndag för i medeltal cirka 20 barn. På måndagar träffas museets teatergrupp där tio barn deltar. En slöjdklubb för barn arrangeras varje onsdagkväll med cirka 10 barn.

Personal från såväl publika avdelning som kulturmiljöavdelningen deltog i möte om projektet Eco Local in a Global World, Umeå 8 oktober.

Den 13 oktober hölls möte med Luleå kommun om bland annat ökad tillgänglighet i museiparken vid julmarknaden som hålls sista helgen i november.

Dialogmöte har skett med Riksantikvarieämbetet angående läns museernas kulturmiljöarbete.

Föredrag hölls i Antnäs om en arkeologisk undersökning på Öberget i Måttsund. Föredrag hölls av personal vid kulturmiljöavdelningen om fördjupning i fallet med det rivningshotade Röcknerska huset (Falken 5) i Luleå.

Norrbottens museums bibliotek har övertagit ett hundratal böcker från länsstyrelsen som kompletterar den egna boksamlingen.

Bebyggelseantikvariskt och etnologiskt rapportarbete har pågått av dokumentation av byggnader i Kiruna (Rallarhotellet/Tullhuset, Järnvägshotellet) inför stadsomvandlingen.

Arkeologisk dokumentation och kartering har pågått av lämningar efter lägenhetsbebyggelse i Sjulnäs, Piteå kommun. Arkeologisk förundersökning har skett av klapperstensgropar på Öberget, Måttsund.

Föredrag hölls om projektet Arkeologisökhundar vid landstingets FoU-dagen 2 oktober

Den 1 oktober förevisades museibyggnaden och aktuella utställningar samt gavs en presentation om museets verksamhet för 20 arkitektstuderande från Luleå Tekniska Universitet (LTU).

Museichefen föreläste om Norrbottens museum på kursen Upplevelseproduktion vid LTU.

Naturbruksutbildningarna Grans Naturbruksskola och Kalix Naturbruksgymnasium

Under oktober genomfördes två informationsdagar i Kalix om naturbruksprogrammets inriktning/skog. Landshövding Sven-Erik Österberg och landstingsrådet Kent Ögren medverkade. Målgruppen var inbjudna högstadielärover från östra Norrbotten.

Fortsatt arbete med förberedelser för kommande skolinspektion genom att utveckla processen med det systematiska kvalitetsarbetet på skolorna.

Skolledare från naturbruksgymnasierna i Norrland träffas varje höst och i år genomfördes träffen i Järvsö. Under dessa träffar sker erfarenhetsutbyte och fortbildning av skolledare.

Skolchefen har deltagit som svensk representant för naturbruksgymnasierna i Sverige i ett årligt återkommande möte inom projektet EUROPEA som denna gång genomfördes i Italien. Ett tema under mötet var hur den lokala livsmedelsproduktionen kan utvecklas. Detta är en fråga som behandlas runt om i Europa och som vi även i Norrbotten arbetar med.